

De federale ambtenaar is de kanarie in de koolmijn

Nieuws dinsdag 21 april 2026

Het Antwerpse arresthuis in de Begijnenstraat was op 13 april de ‘place to be’ voor ACOD AMiO, die de federale overheidsdiensten bij de ACOD verzamelt. In Antwerpen wil de regering De Wever immers een eerste keer de hakbijl zetten in het statuut en de gezagsfuncties van het federaal openbaar ambt.

Onder hem mom van “We kunnen niet anders” besliste de Arizona-regering in het nieuwe Antwerpse arresthuis de eerste stappen te zetten richting het ‘toevertrouwen’ van gezagsfuncties aan privébewakingsfirma’s.

We weten uit goede bron dat minister Annelies Verlinden door de premier en zijn partij voor het blok gesteld werd om de intrede van de privébewaking te accepteren, anders zouden er geen maatregelen tegen de overbevolking af te spreken vallen binnen de regering.

Het toeval wil dat haar collega Anneleen Van Bossuyt, minister voor Asiel en Migratie, tijdens een onderhoud met de bevoegde vakbondssecretarissen liet verstaan dat zij de recepten die nu op tafel liggen bij Justitie, op termijn ook zou willen gebruiken voor nieuwe gesloten centra die nog op de planning staan.

Excuus voor privatisering

Zoals we allemaal weten bestaat toeval niet en al zeker niet wanneer het gaat over beleidsdaden die tot doel hebben de gezagsfuncties uit te hollen, het statuut van de federale ambtenaar aan te tasten en de weg in te slaan van contractualisering. Of is het privatisering?

Omdat het elementair is dat federale ambtenaren beschermd kunnen blijven bij het uitvoeren van hun taken - en hun statuut daarvoor fundamenteel is - zullen wij nooit ofte nimmer aanvaarden dat het debat over kerntaken en gezagsfuncties herleid wordt tot een fait divers.

Woorden zoals ‘efficiëntiewinsten’, ‘hervormingen’, ‘spending reviews’ en ‘modernisering’ zijn slechts ‘newspeak’. Bij het federaal openbaar ambt weten wij ondertussen exact wat ze betekenen: besparingen, afbraak en minachting voor het personeel.

Niets is wat het lijkt

De ACOD ziet elke dag hoe de federale openbare diensten worden leeggezogen. Vacatures blijven open, collega’s vallen uit door overbelasting en toch blijft de overheid spreken over ‘efficiëntie’. Dat is geen efficiëntie, dat is georganiseerde onderbezetting.

‘Hervormingen’ zijn geen verbeteringen, maar een frontale aanval op onze statuten, onze arbeidsvoorwaarden

en onze toekomst.

De zogenaamde 'spending reviews' zijn niets anders dan besparingsmachines. Ze vertrekken niet van de noden van burgers of personeel, maar van opgelegde besparingsdoelstellingen.

En 'modernisering'? Dat is het schaamlapje waarmee men de ontmanteling van het federaal openbaar ambt probeert te verbergen: minder loketten, minder nabijheid, minder kwaliteit, minder dienstverlening.

Krachtig signaal

Voor ons is het duidelijk: het federaal openbaar ambt wordt niet hervormd, het wordt afgebroken. Stap voor stap, dienst na dienst, job na job.

De staking van 13 april 2026 was geen symbolische actie. Het was en is een krachtig signaal. Een waarschuwing aan deze regering en aan de administraties: tot hier en niet verder. Zonder personeel geen dienstverlening. Zonder respect geen samenwerking.

Het personeel in de verschillende federale openbare diensten heeft massaal gevolg gegeven aan de oproep van de ACOD om het werk neer te leggen en deel te nemen aan het piket in de Begijnenstraat!

Dit piket, waarbij honderden mensen aanwezig waren, ook van de Vlaamse overheid, andere sectoren en andere vakcentrales van het ABVV, heeft zeer zichtbaar gemaakt dat de federale ambtenaren zich niet als pionnen willen laten misbruiken in een besparingslogica. Zij verwachten behandeld te worden als mensen die recht hebben op waardige werkomstandigheden en een sterke publieke sector.

Kanarie in de koolmijn

Deze actie, deze strijd is essentieel, want dit gaat niet alleen over de federale ambtenaren. Dit gaat over de toekomst van alle openbare diensten in dit land. Federale ambtenaren zijn de poortwachters, die erover moeten waken dat de politieke macht zich houdt aan de scheiding der machten en de grondwet gerespecteerd wordt. Eens de federale ambtenaren ontdaan zijn van de bescherming die hun statuut biedt, hebben de politici (vooral) ter rechterzijde vrij spel, los van enig wettelijk kader.

Wat we recent hebben zien gebeuren bij Fedasil - personeelsleden die geïntimideerd worden met ontslagprocedures, omdat ze zich durven uitspreken tegen een onwettig beleid - zal schering en inslag worden bij het federaal openbaar ambt eens men het statuut van 1937 heeft herleid tot de uitzondering.

Als het vandaag regent in de penitentiaire inrichtingen en begint te druppelen in de gesloten centra, dan kan je er zeker van zijn dat ook andere federale openbare diensten zich meer dan ongerust moeten maken. De vraag is niet of je als federale ambtenaar in het vizier loopt van de Arizona Outlaws, maar wanneer de hold-up van de federale regering zich richt op jou en je collega's.

De ACOD zal in ieder geval niet tadeloos aan de zijkant toekijken. Wij steken onze vuisten op naar de regering en zullen strijd voeren overal waar dat kan. Tijdens sociaal overleg, in het parlement, in de media en op straat. Deze actie was de eerste in het gevecht tegen de contractualisering en privatisering van het federaal openbaar ambt, maar zeker niet de laatste!

Tony Six, Robby De Kaey